

Koronavirüse Kar?? Güvence Arayan Davran?? Ölçe?i (KKGADÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Koronavirüse Kar?? Güvence Arayan Davran?? Ölçe?i (KKGADÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25084>

Özet

Koronavirüse Karşı Güvence Arayan Davranış Ölçeği (KKGADÖ), bireylerin **COVID-19** pandemisi sırasında yaşadıkları kaygıya yanıt olarak sergiledikleri güvence arama davranışlarını ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanmış tek boyutlu bir psikometrik araçtır. Ölçek, 5 maddeden oluşmakta olup, cevaplar 5'li Likert formatında derecelendirilmektedir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması Kırar, Göde ve Aydoğdu tarafından 2020 yılında gerçekleştirilmiştir.

Ölçek, bireylerin kendi semptomlarını kontrol etme, dijital platformlarda bilgi arama ve tıbbi profesyonellerden onay alma gibi tekrarlayan davranışlarını belirleyerek, Koronavirüs tehdidine yönelik **sağlık kaygısı** düzeylerini dolaylı olarak değerlendirmeyi amaçlar.

Anahtar Kelimeler

Koronavirüs, COVID-19, Güvence Arayan Davranış, Psikometrik Araç, Uyarılma, Sağlık Kaygısı, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Ramazan Kırar, Ali Göde, Atilla Aydoğdu.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin **Koronavirüs** hastalarına (COVID-19) yakalanıp yakalanmadıklarına dair duydukları üphe ve belirsizliği gidermek için sergiledikleri aşırı güvence arama davranışlarının sıklığını ve şiddetini saptamaktır. Bu davranışlar, bilişsel ve davranışsal stratejileri kapsayarak, kişinin kaygıyla başa çıkma yöntemleri hakkında bilgi verir.

KKGADÖ, özellikle **COVID-19 pandemisi** gibi yüksek risk algısının hakim olduğu dönemlerde, bireylerin psikolojik tepkilerini ve maladaptif başa çıkma mekanizmalarını inceleyen araştırmacılar için değerli bir araç sunmaktadır.

Yapı

KKGADÖ, psikolojide **güvence arama davranışı** olarak tanımlanan yapıyı, spesifik olarak bir sağlık tehdidi (Koronavirüs) bağlamında ölçmektedir. Bu yapı, genellikle belirsizliği tolere edememe ve olası bir hastalık önleme veya tehlişe etme çabasıyla ortaya çıkan kompulsif davranışları içerir.

Ölçek, bu güvence arama davranışlarını tek bir boyut altında toplamaktadır. Maddeler, fiziksel

kontrol (ateş ölçme), dijital bilgi edinme (internet/video), sosyal onay arayışları (başka insanlarla konuşma) ve profesyonel tıbbi danışmanlık arayışları gibi çeşitli alt davranışlar temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının yapış geçerliliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Elde edilen uyum iyiliği indeksleri, tek faktörlü modelin verilerle yüksek düzeyde uyumlu olduğunu göstermektedir. Anahtar uyum indeksleri aşağıda listelenmiştir:

Ki-Kare (χ^2) / Serbestlik Derecesi (df): 2,430

Uyum iyiliği indeksi (GFI): 0,993

Uyarlanmış Uyum iyiliği indeksi (AGFI): 0.966

Karşılaştırılabilir Uyum indeksi (CFI): 0,993

Ölçeklendirilmiş Uyum indeksi (NFI): 0,988

Hata indeksleri de modelin iyi uyumunu desteklemektedir. **Ortalama Hata Karekök Değeri (RMSEA)** 0,058 olarak tespit edilmiş olup, bu değer 0,08'in altında olması nedeniyle kabul edilebilir bir uyumu işaret etmektedir. Kök Artık Kareler Ortalaması (RMR) ise 0,021 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, KKGADÖ'nün yapısal geçerliliğinin güçlü olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

KKGADÖ'nün iç tutarlılık güvenilirliği, yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa** katsayısı ile hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda güvenilirlik katsayısı 0,790 olarak bulunmuştur. Bu katsayı, sosyal bilimler araştırmalarında kabul edilebilir alt sınır olan 0,70 değerinin üzerinde olup, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir biçimde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Elde edilen bu güvenilirlik düzeyi, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme potansiyelini desteklemekte ve araştırma amaçları için yeterli iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Koronavirüse Karşı Güvence Arayan Davranış Ölçeği, 5 maddeden ve **tek boyuttan** oluşacak şekilde tasarlanmıştır. Türkçe uyarlama çalışması sırasında da bu tek faktörlü yapıya sadık kalınmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, tüm maddelerin tek bir faktör altında toplandığını ve bu faktörün, güvence arama davranışındaki varyans yüksek oranda açıkladığını göstermiştir.

Uyum iyiliği indekslerinin yüksek olması ve hata indekslerinin düşük olması, tek boyutlu modelin mükemmel bir uyum sergilediğini ve ölçeğin yapısal netliğini koruduğunu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarılama

Format: 5 maddelik, tek boyutlu, kendini değerlendirme ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Ölçek, COVID-19 pandemisi sırasında güvence arama davranışları sergileyen yetişkin bireyler üzerinde kullanıma uygundur.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li **Likert Ölçeği** kullanılarak puanlanmaktadır. Derecelendirme sistemi şöyledir: 1=hiçbir zaman - 5=son iki haftada neredeyse her gün. Öçekten alınan toplam puanın yüksek olması, bireyin Koronavirüse karşı karşı güvence arayan davranışları sergilediğini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Güvenilirlik, Geçerlilik, Sağlık Psikolojisi, **DFA**, Uyum İndeksleri, Pandemi, Kompulsif Davranış.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Sağlanmamıştır.

Kurum E-posta Adresleri: Sağlanmamıştır.

İletişim Adresi: Sorumlu yazar Ali Göde'ye ait e-posta adresi, iletişim için kullanılabilir: alig.sy31@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2020 yılında gerçekleştirilen bir uluslararası konferansta sunulan çalışmada kapsamında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izin koşulları hakkında detaylı bilgi almak için sorumlu yazar Ali Göde ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı: 2020

Kaynaklar

Kıraç, R., Göde, A., & Aydoğdu, A . (2020). Koronavirüse (Covid-19) Karşı Güvence Arayan Davranış: Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. 3. Uluslararası Konferans Covid-19 Çalışmaları, Ankara, s.217-223.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: [koronaviruse-karsi-guvence-arayan-davranis-olcegi-kkgado-toad.pdf](https://www.filesusr.com/olcegi-kkgado-toad.pdf)

Çalışmaya ait ek bir bağlantı mevcuttur: 369485e5-78d9-4695-8ee7-77e624124993.filesusr.com

Koronavirüse Karşı Güvence Arayan Davranış Ölçeği (KKGADÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

KKGADÖ, 5 maddeden ve tek boyuttan oluşmaktadır. Örnek maddeler aşağıda verilmiştir:

Koronavirüs hastalarına yakalanıp yakalanmadığımı anlamak için ateşimi ölçtüm.

Koronavirüs hastalarının belirtilerine sahip olup olmadığımı anlamak için internetteki bilgilerden faydalandım.

Koronavirüse yakalanıp yakalanmadığımı anlamak için okumalar yaptım ya da videolar izledim.

Koronavirüse yakalanıp yakalanmadığımı anlamak için semptomlarım (belirtilerim) hakkında başka insanlarla konuştum.

Koronavirüse yakalanıp yakalanmadığımı anlamak için semptomlarım hakkında bir tıp uzmanı (sağlık çalışanı/profesyoneli) ile konuştum.